

Излази уторком, четвртком и суботом.

ПРЕДПЛАТА: па Краљевину СХС
јесечно Д 15; тројесечно Д 40;
па Шталију јесечно лира 6; по-
једијни број 30 центенима. Огласи
по џевику. Погајни број Д 1-50.

Година II.

ŠTO NAROD HOĆE?

Izborna je borba u punom jeku i iz dana u dan postaje sveže. Znataj je ovih izbora tako velik, da je neophodno potrebno, da cijeli naš narod bude o njima tačno obavješten. Shvaćajući važnost novih izbora za Narodnu Skupštalu, koja treba da odredi u koliko vrijedi naš današnji Ustav, kao podloga narodnog i državnog jedinstva, digao se i naš vogor sijedi državnik Nikola Pašić, da pod teškim teretom svojih godina, obavještava narod i u najudaljenijim krajevima naše Otadžbine o značaju spela koji se sada vrši. Ovi se dani našao u našem Skoplju, gdje je pred vise hiljada slušalaca održao govor. Pašić je smatrao da dužnost, da kao vogor partije, koja je dobila povjerenje da vrši izbore, u prvom redu istakne njezine dugodjedinske i teške napore za ostvaranje našeg narodnog i državnog ujedinjenja. On je u svom govoru obilježio i javno podukao sve momente iz istorije našeg oslobođenja koji su u onim krajevima manje poznati, a za tim je prešao na glavni stvar: na značaj novih izbora i na ulogu narodne radikalne stranke u njima.

U istaknutim momentima naše istorijske prošlosti uporedivši ih sa onima, koji su nastupili iz svjetskoga rata, rekao je Pašić, da su prvi bili mnogo prostiji i bez komplikacije nego svi drugi. Prije svjetskoga rata, ulazili su pojedini krajevi našeg naroda jedan za drugim u sastav slobodne Srbije sa jednom težnjom i jednim ciljem. Piodovi narodnih napora, ranije su lakše pobirani. Ali poslije velikog svjetskog rata išlo je to mnogo teže. U prvi mah radio se samo o oslobođenju Srbija, a za tim je došao mnogo teži zadatak: oslobođenje cijelog troimenog naroda Srbija, Hrvata i Slovenaca. Trebalo je naći zajedničku osnovu sa svim predstvincima našeg naroda na kojoj bi se postavila naša velika zajednička država. Prvi predlog koji je u ovom pravcu pao, bio je taj, da svako pleme našeg troimenog naroda sastavi svoju autonomnu cjelinu, a za tim da se pristupi formiranju zajedničke državne cjeline. Na prvom pokušaju uvidjelo se, da je razgraničenje plemenskih autonomnih jedinica nemoguće. Pitanje je bilo prosto, da su naša plemena kompaktna. Ali ona to nije. Bivša Austro-Ugarska vjekovima je vodila prema našem narodu politiku zavada, komadljanja i miješanja, da ga što više unesposobi za samostalan život. Takog gu je zatekli i oslobođenje.

Pitanje našeg narodnog ujedinjenja rješavano je još za vrijeme rata na Kruši. Tako je riješeno da sastavimo jednu jedinstvenu državu, jer je to najbolje i za državu i za narod. Ujednjeni u jednu nedjeljavu i čvrstu cjelinu, možemo da budemo veliki i jaki. To je u duhu i sadašnjeg vremena, koje traži i velike i jake države. A to možemo da postignemo samo onda, ako u međunarodnoj zajednici ispoljimo svoju kompaktnost i cjelokupnu snagu. To je dokazano i u istoriji. Silno Dušanovo Carstvo bilo je podijeljeno na sitne autonome jedinice. Ono je zbog toga i propalo. Osmanlije su ga osvojile uzimajući komad po komad, jer nije bilo koncentrišane državne sile, koja bi im se uspješno odupirala. Slična sudbina zadesila je i naš bratski poljski narod zbog toga što je bio pogepčan.

Pa sve kada bi se mi i htjeli da povedemo za tajglavim primjerima iz prošlosti, da stvaramo više državica, kako to hoće Radić i njegovi prijatelji kao i neprijatelji Vidovdanskog Ustava,

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

ШИБЕНИК, субота 10. фебруара 1923.

Поштарска плаќена у готову.

Издаде: Окружни Одбор Народне Радикалне Странке у Шибенику.

Одговорни уредник: Шимиро Ђаковић.

Телефон број 60.

Штампа: Нова Штампарија - Шибеник.

Број 49.

bilo bi to nemoguće. Mi smo tako u našim istorijskim pokrajinama izmiješani, da bi bilo nemoguće povući granicu između nas.

Uvijagajući nemogućnost razgraničenja naših plemena mi smo umjesto plemenskih autonomija dati jednaku i potpunu slobodu svim našim građanima. Ovaj princip posmatran sa gledišta građanskih sloboda i sa gledišta najbolje shvaćenih državnih interesa potpuno se podudara sa duhom današnjeg vremena. Shvaćanje jedinstvene države sa punim i krajnjim slobodama za svakog građanina, koji sačinjava našu državnu zajednicu za nas je jedini izlaz u današnjoj situaciji. All ima kod nas ljudi koji drukčije misle. Neki od njih hoće ono isto što i naši neprijatelji, nekolicu malih, slabih državica.

Državom valja upravljati onako kako to žele njezini građani. No pošto se ni u jednoj državi na svijetu ne mogu da slože svi građani, to je parlamentarni princip svakog, da se manjina pokori većini. Usvajajući ove činjenice prema njima je stvoren i naš državni Ustav.

Vidovdanski je Ustav plod ovakvog shvatanja narodne radikalne stranke o slobodi i parlamentarizmu. Nemoguće je potpun sporazum i u jednoj porodici a kamo li u jednom velikom narodu, kao što je naš, koji je kroz dugi niz vjekova živio rastavljen u pod raznim utjecajima. Narodna radikalna stranka danas je jedini nosilac Vidovdanskog Ustava, koji je uzakonio našu veliku jedinstvenu državu. Ona je dobila mandat da raspusti Skupštinu, da rasprije nove izbore i da upita narod: »Hoćete li da ova naša država ostane cijela, ili hoćete da se pocijepa?»

To je pitanje, koje je Pašić postavio na narod i na koje čeka odgovor na 18. marta na izborima.

Partijsko kretanje.

Sutra u nedjelju u 2 sata po podne biće sastanak radikalnih organizacija Skradinske općine u lokalima radikalnog kluba u Skradinu. Predsjedatec izaslanik Okružnog Odbora g. Dr. Filip Marušić. Birače se kandidat za šibenički srez.

U pondjeljak, 12. ov. in. u 11 sati biće u Drnišu sastanak radikalnih organizacija drniškog izbornog sreza. Predsjedatec Dr. Nikola Subotić, izaslanik Okružnog Odbora. Birače se kandidat za srez drniški.

U Rabu organizovala se je nar. radikalna stranka. Izabran je odbor, u koji su ušli gg. Josip Bakota, kao predsjednik, Krsto Spalatin, kao podpredsjednik i Juraj Botteri, kao tajnik.

Sadite duvan!

Jedna nemila pojava, koja se je ukorijenila u našem narodu sjeverne Dalmacije ta je, da je naš seljak potpuno zanemario sadjenje duvana. Do pred rat, sadidba duvana bila se je u našoj Bakarići tako razvila, da je njeke sadioce iz loših prilika, podigla bila do malih gaza. Iako je sav rad oko sadidbe duvana više manje djeti posao, seljak se je u ratu ispratavao time, da mu za tu unosnu granu privrede manjka radne snage. Ovo se neda opravdala sa već istaknutih razloga. Naš narod odbio se je od sadjenja duvana čisto iz običnosti. Za vrijeme rata a pogotovo za vrijeme okupacije, on je svu svoju po-

ljoprivredu sveo na samo vinogradarstvo. U ona prošla vremena rata i okupacije, seljak nije potrebova novca, jer je onaj glavni svoj produkt vino, prodavao dosta skupo. Ovo vrijedi načavno za one djelove sjeverne Dalmacije, koji obiluju sa već lijepo podignutom novom lozom. Ostali djelovi sjeverne Dalmacije, koja više obiluje sa stokom, koja je kao i vino relativno skupo prodavala se, naš je seljak iz stoke punio kese i namiravao sve svoje potrebe i suviše pravio iz tog i prištedje.

Danas više toga nema. Kod jedne i druge grane od ovih najglavnijih privreda, nastala je silna promjena. Kod vina nastao je zastoj u prodaji a i cijene su tako niske, da bacaju vinogradare u brigu i očaj. U stočarstvu nije ništa bolje, jer broj stoke uslijed negdašnjih visokih cijena, znatno se je umanjio a današnja izdržavanje stoke, pored ovako niskih cijena, bez sumnje je i taj drugi dio našeg naroda bacio u brigu.

Što dakle preostaje sada? Da se naš seljak povrati opet i to sa najvećim požrtvovanjem oko sadjenja duvana. Još sadjenje duvana u onolikoj mjeri kao do negda, ne bi moglo da zadovolji našeg seljaka, da iz njega nabavi sve ono, što mu treba. Svaki sadioc mora da posadi barem po nekoliko hiljada strukova i to na zemlji bolje vrsti i gdje je u blizini voda. Jer ako se duvan bude sadio, samo na one neznatne brojeve strukova i na svakojakoj zemlji kao do sada, naš seljak neće iz tog moći da crpi onolikor koristi koliko se neda.

I sami latak da će svi sadioci duvana dobiti anticipaciju u hrani kao i sami istaknuto, da je duvan, jedna korisna privreda, mislimo da će ovi naši reci naći odaziv u našoj Bakarići, čiji seljak zna kad hoće, da se liši nevolje ili barem, da je sa svojom vrijednom rukom koliko toliko ublaži.

Izbornino kretanje.

у Далматији.

Противно нашој ранијој вијести, да ће демократска странka, u oba okruga, носити дра Крстела, ријешено је на њеној конференцији у Сплиту, да др. Григоријо буде носилац листе у јужном округу, у коме је пре биран дра Крстел, а да овај буде носилац у шибеничkom округu. Ово ријешење изазвало је разне коментаре и нагађања о стању у демократскоj stranci, која су у то bila подржана i запаженим отсуствom dra. Krestela.

На конференцији. Ти коментари јесу нису престали, тако да се од јучер говори и о болестима dra Krestela и његовој мисли, да се повуче од кандидатуре и у шибеничkom округу и у онко да се остави политику.

Судећи по њеким знаковима, комунисти, уасвиši благо име radičke stranke, спремaju се, да изнаđu sa svojom listom. Њиховi изгледи су успечи нису велики, али би њиховu одвојену појаву осjetile две странке, пучка и аемљорадничka, под чијим strehašima комуниste траже заклонишta.

И ако је блок набавио њекu храну и дијeli je по острвima i у опћини Тијесно, наша ранијa вијest, da se on neće u шибеничkom округу јавити са одвојеном listom dobila je потврdu u видливом факту, da ni do данас, кад је већ близу крајњи рок за предају листа блок још није учинио ни предузeo какав оз-

биљни акт изборне припреме. Неделијатно одбијен од Радића, коме је са пучком странком понудио кооперацију у овом округу, а са мотивацијом, да ће радикална странка подигнути се на рачун растројеног хрватства, хрватски блок даће своју присташе, који живе од правашких успомена, пучкој или земљорадничкој странци, можда више првој него другој.

И ако је Радић објавио да ће у Далмацији добити од 16 мандата 10; и ако је негђе било јављено, да је носио његове листе у Шибеничком округу њеки сељак Рогић из Хрватске, ми смо склони, да вјерујемо у abstinenцију Радићеве сељачке републиканске странке у нашем округу.

Кад би пучка странка примила ову нашу — пардон! или не православну — вјеру, она би, послије једног уадаха, који враћа изгубљени мир, осјетила истинитост библијског савјета: „вјеруј, вјера ће те твоја спасити“. И зато још није пропала наша рицана прогноза, да пучка странка, у овом округу, долази на прво место.

Од јучер се шире вијести, да ће др. Трумбић посетити Шибеник. Нема много истине у тим вијестима, па, ако се и оствари Трумбићев долазак у Шибеник, неће дојинјети сабиљних промјена. Трумбић је дојован сам себи; дољни су му „његови мили суграђани“ и „његов Сплит“, и ми га видимо, како са уживањем, можда и пред огледalom, прочитавају свој њекидашњи говор, који је већ и отштампао.

Земљорадничка странка има данас забаву, која јој није прва, па је за своју лутрију изложила и дарове, све сами пољски алат, за које нема јагме као за мандате. Не имајући потпуnu сигурност да успијеш у шибеничком округу, земљорадничка странка овеје не показају ону подвојеност у два табора, и у беаброј фракција, која постоји у другом округу. Овје остаје Дане Шкарица, као кандидат, који сам нема одушевљење и не побуђује га. Али зато у јужњем округу, настала је толика пометеност у земљорадничкој странци, да је др. Смодлака, и ако није њен припадник, осјетио нужност, да је спашава једном својом „акцијним“, за коју је нашао сараднике у дру. Леонтићу, дру. Ђеловчићу и комунистичком Занетићу из Блата.

Конечно се је др. Смодлака опредијелио и ушао у земљорадничку странку, која га је прогласила срсским кандидатом за Сплит. Др. Смодлака је настојао, да организује посебну групу, на програму загребачког конгреса, па кад је увидио да му је настојање узалудно и да се на тај начин неће дочекати посланичког мандата, ушуљао се међу земљораднике, док је још на вријеме.

Демократска странка именовала је срсским кандидатом за Хвар-Вис, дра. Ј. Макиеда, а замјеником му г. Јуру Дубоковића.

У Сплиту се дневно састају др. Трумбић и др. Дринковић. Непрестано се договорају о заједничком иступу. Још се нијесу споразумјели, ко ће да буде носиоц листе.

Радикали у Суботици.

1. фебруара су се састали у Суботици чланови окружног одбора радикалне странке и једногласно кандидовали за носиоца листе у суботичком округу др Јован Радонић. У недељу су и сви срсски одбори кандидовали своје кандидате. Осим тога има да дође до спораума у два суботичка среза да буњевачком земљорадничком странком, која ће помогати радикале на изборима.

Окружни одбор одбацио је предлог за стварање националног блока у суботичком округу, мотивишући одбијање тиме, што у тај блок не би ушла ни једна у овом округу јака странка осим радикала.

Наши дописи.

Складин, 4. фебруара.

(Послаји једногодишњи допусти — одликовање!) На 1. децембра 1922. одликовани су одредом св. Свете В. степена учитељи: Спасе Кнежевић, Петар Дреага и Мирко Лежајић, овај пошљедши нека врст референта за грађ. школе при Покр. Шк. Управи у Сплиту. Злијаји говоре да је госп. М. Лежајић одликован за то, да се омаловажи одликовање прве двојице, абила вриједних и заслужних учитеља. Упућеници пак тврде, да гг. Кнежевић и Дреага, поред свих својих заслуга, уоче неби ни били одликовани, да није било потребито прокимичарити одликовање г. Мирка Лежајића.

Било како му драго, одликовање је ту и наш г. Мирко, скроман како је, зекитише своје прси са ликом нашеј највеће учитеља и првог светитеља, који је мирио завађену браћу, а подижући школе, цркве и манастире широм просветују на народу нашем. Он ће то, без сумње, уградити оном лакоћом, са којом је завађају сложну браћу, прогонио ваљане и честите учитеље, поизвава свештенике и учитеље наше да се одијеле од народа свога, а шетајући на једногодишњем допусти побирао пуну плату од државе.

На све то наш ће г. Мирко ставити датум заборава, као што га је ставио и на своју ранију прошlost са даном 1. децембра 1918. А та прошlost, завршена са оним актом, на којем је његова рука исписала са црвеним мастилом колико мора да даде наша сиротиња у нарави да ублажење глада, који је заражен Аустрију до исадија довео, не смје да се заборави. Јер да је она била поуздана и широј јавности, никад и нико неби се био судио да таквог човјека предложи за — одликовање!

Ми то очекујемо од поznате осјетљивости наших учитеља, која ана да буде претјерана и онје гђе јој немаје место. Иначе њихова осјетљивost, док буду мучке прелазили преко овакових ствари у својим редовима, може да изгледа и намјештена.

Из наših krajeva.

Velika studen u Bitolju. Dok mi na obalama Jadrana imamo topile i sunčane dane, dotele na jugu наše Kraljevine vlada silna studen. Tako javljaju iz Bitolja, da tamo vlada studen od 20 do 25 stupanja ispod nitišice.

Pašić dolazi u Ljubljani. Glasilo radikalne stranke za Sloveniju ljubljanske »Jutarnje Novosti«javljaju da će sredinom ovoga mjeseca doći u Ljubljani ministarski predsjednik g. Pašić u pratnji nekolikih ministara. Radikali namjeravaju tom zgodom prirediti javni zbor u Ljubljani, на којем bi imao govoriti i Pašić.

Samoubijstvo zbog Zubobolje. Vlado Vujačić ratar iz Zlatičeva Dola kod Graova, patio je od strašne Zubobolje, која му је постала nesnosna, па mjesto da ode kod zubara, uzme revolver i ubije se.

Zločin jedne knjižare. Poznata zagrebačka knjižara »Drava« ubvaćena je, да уз školske knjige daje besplatno učeniciima slike Franje Josipa, Karla, Vilima, kao i austrijskih i njemačkih vojskovođa.

Direktor štamparskog poduzeća „Zastave“. G. Petar Stojadinović, dosadanji komercijalni djevologija »Zastave« d. d., u sjednici Upravnog Odbora od 28. pr. mj. naimenovan je za generalnog direktora (officialnog upravnika) dioničarskog društva i štamparije »Zastave«.

— Italijanska vlada otpustila je sve bivše oficire bivše austro-ugarske marine, које је ranije primila u službu.

Градске вијести.

Poziv radikalima na sastanak. Sutra u nedjelju u 11 s. pre podne, биће састанак мјесне radikaliske organizacije, kome ће предсједати izaslanik Okružnog Odbora, g. Dr. Filip Marušić. Na sastanku ће се izabratи kandidat za Šibenjski srez.

Sastanak ће се održati u lokalima Zaklade »Jovana Bovana«.

Rekrutovanje rođenih 1903. Po novinama se pronose вијesti, да је министарство војно naredilo, да se izvrši popis svih rođenih 1903. radi rekrutovanja. To bi rekrutovanje imalo uslijediti најјесен.

Predsjednici biračkih odbora »Dalmatinski Glasnik« (od 7. ov. mj.) zvanični organ pokrajinske uprave donosi popis predsjednika biračkih odbora na osnovi zakona o izboru narodnih poslanika za Narodnu Skupštinu, за oblasti okružnih sudova: Kotor, Dubrovnik, Split, Šibenik i za oblast zadarskog suda. За Šibenik I. određen je g. Dr. K. Pasini, zem. sud. savjetnik; II. g. R. Katić, zem. sud. savjetnik; III. g. C. Knežević, zem. sud. savjetnik i IV. g. G. Maroević, državni odvjetnik.

Imenovanje sudaca. Gospodin Ministar Pravde imenovao je a) kotarskim sucima i poglavarima suda suce Ivana Kamenarovića u Skradinu za Skradin i Večešlava Mrčića u Drnišu za Pag, i b) sucima prislušnike Hinka Brešića za Benkovac, Antuna Buća za Krk, Todoru Tironi za Drniš, Dr. Simunu Vlašića za Skradin i Dr. Nikolu Bilića za Imotski.

Zarazne bolesti. U Šibenskom kotaru има 3 slučaja disenterije, scarletine bilo je prošli mjesec 22 slučaja, 6 je osoba ozdravilo, a jedna umrla, 1 slučaj je ponovljen, 16 ostalo; disterje bio je jedan slučaj, malarije 2.

† Marija Mandić, из дуге i teške bolesti, umrla je u prošlu subotu u Skradinu. Bila je dobra majka i vrijedna domaćica, koja je u svojoj sirotinji podigla svoju djecu i lijepo ih odgojila u nacionalnom duhu. Laka joj zemlja, a učiviljenoj familiji naše saučešće.

Dolazak dra. Trumbića u Šibenik. Od nekoliko dana pronosi se glas Šibenskim ulicama, da u nedjelju namjerava ovamo stići dr. Trumbić, gdje bi imao održati sastanak sa svojim присташама i dogovoriti se u pogledu izbora. Neznamo, da li na to dr. Trumbić misli ozbiljno, ali ako misli da dogje ovamo savjetovali bi mu da sobom poneši i svijeću da vidi nači i sakupiti svoje присташе.

Lijepa Ideja. Sva naša društva odlučila su da na zadnji dan karnevala prirede zajednički ples u korist »Uboškog Doma«. Ova lijepa namisao, da se pomogne svome bližnjemu, који je nemoćan i u bijedi, vrlo je simpatična i zasluzuje svaku povalu.

Ples „Skupa“. Stalno ples prosvjetno-zabavnjog društva »Skup« који se održao u četvrtak bio je jedan od најljepših plesova ove sezone u Šibeniku. Na plesu je bila masa svijeta. Dvorana je bila veoma ukusno iskićena. Raspoloženje sve do konca bilo je živahno i ugodno. Preko većere су članovi društva priredili svojemу predsjedniku Dr. Matkoviću sručanu ovaciju.

Ples „Lovačkog Društva“ биće suira u Hotel »Krk«. Po pripremama i simpatiji općinstva izgleda, da će lovci i ove godine iznijeti rekord u popularnosti i srdačnosti zabave.

Darove za lutriju smoglo je svojim vlastitim silama loveći lisiće u zajedničkim hajkama. Pri tome se је do sitnice štedila društvena blazina namijenjena pošumljenju okolice Šibenske.

Lovačko društvo poštelo je naše trgovce običnim rapresalijama za malovrijedni dar, из којега се по обičaju iskuću mnogo novaca. Uz

dobroveljne manje vrijedne darove svojih članova izložilo je nekoliko skupocjenih lovatskih darova u svom gremcu. I prodaja srećaka nije bila tako nusilna kao obično. Konanđno jedna je lica darovana za najljepšu kraljicu.

Izvješteni smo, da preko zabave neće biti one obične nusilne presjeće za kupnju pojedinih sitnica i srećaka. Prijed je nominiran poštmjenju okolice Šibenika i osnivanju prirodoslovnog muzeja.

Tko voli Šibenik i njegovu lijepu prirodu, ne smije manjkati na lovackom plesu.

Za željeznički arsenal u Splitu. Ministarstvo snobodrača odobrilo je kredit za izgradnju nedavno izgorjelog željezničkog arsenala u Splitu.

Pravilnik o prometu sa devizama. Upozoruje se javnost, da se kod delegacije ministarstva finansija u Splitu može dobiti pravilnik o prometu sa devizama i valutama sa izmjena i dopunama do konca godine 1922. uz cijenu od 5 dinara komad. Nadalje se upozorjuju Banke i mjenjačnice, koje su ovlaštene na trgovinu sa devizama i valutama, da se knjige o obvezbenju valute u smislu valutnog pravilnika mogu dobiti kod iste delegacije uz cijenu od 100 dinara svaka.

Zigosanje obveznica austro-ugarskog zajma. Prema brzovoj raspisu Ministarstva Unutrašnjih djela a u vezi amioničnog otpisa 21167-22. od 7. decembra 1922. glede zigosanja obveznica austro-ugarskih predratnih zajmova, ustanovljen je rok od reparacione komisije do 15. februara, do kojega se roka najdalje mogu podnositi na zigosanje spomenute obveznice.

Za podizanje prometa sa strancima. Splitski »Narod« donosi, da je u ovogodišnjem državnom budžetu predviđena suma od 400.000 dinara kao pomoć Špiliu i Dubrovniku za izveštajnu propagandu sa strancima.

Spiskovi za opć. izbore, kao i za Nar. Skupštinu mogu se dobiti odmah kod „Nova Štamparija“ u Šibeniku.

Udruženje trgovaca, industrijalaca i obrtnika za sjevernu Dalmaciju u Šibeniku, pozivlje cij. gospodov Glavnu Skupštinu, da pristupe na redovitu Orlanskou konferenciju, koja će se obdržavati dne 11. februara tek. god. u 4 sati posl. podne u prostorijama „Filharmoničkog društva“, sa slijedećim dnevnim redom: 1) Pozdrav predsjednika; 2) Izvještaj tajnika; 3) Izvještaj blagajnika i revizora; 4) Apsolutorijski staroř Upravi; 5) Biranje nove Uprave; 6) Eventualije. — Predsjednik: Šupuk Miloš s. r.; tajnik: Jadronja Josip s. r.

Za „Prosvetu“. U kući Gjure K. Sekulića prilikom njegovom krsne slave Sv. Nikole sakupljeno je 120 dinara, a darovaše: domaćin Gj. K. Sekulić 20, Stevo Bucalo 50, Todor Korolija 10, Nikola Vukojević 20, Jovanka Vukojević 10, Nevenka Vukojević 10. U kući Riste Magazina prigodom krsne slave Sv. Stjepana sakupilo se 120 dinara. Na počast uspomene pok. Ruže Marjetić darovale: Vaso Čol i Jovo Paklar din. 30, Rista Magazin 20, M. Pecej 20, Miloš Triva 20, Pavle Kovačev 20, braća Vulinović 10, Mati Adum 20, Ile Jovićić (Knin) 10, Marija ud. Radaković (Zadar) 25, braća Grubišić 20, Simo Šimić 25, porodica Katurić (Zadar) 30, porodica Nike Dragišića (Skradin) 20. Na počast uspomene pok. Kristine Milić, porodica Katurić (Zadar) 10. U počast uspomene pok. Nevenke Bumber, prota K. Krstanović 10, braća Grubišić 10. Prigodom vjenčanja Milene Javor, Marija Radaković (Zadar) 25, pop Milo Macura (Šibenik) 10, prota K. Krstanović 15. Prigodom vjenčanja Nevenke Kurajica prota K. Krstanović 15.

Brzovje i telefonske vijesti

(Posebni izvještaji „Dalmatinskog Radikal“).

Талијански парламенат.

Дебата o стамаргеретским конвенцијама.

Парламентарни одбор* прихватio.

Пред evakuacijom.

БЕОГРАД, 10. Виести о одбацивању сантамаргеретских конвенција са стране талијанског парламента утвђене су као нетачне.

Парламентарни одбор за спољне послове под председањем Орланда проучавао је конвенције. Постоји дуље дискусије чланови одбора пристали су, да се конвенције поднесу парламенту на ратификацију. Парламентарни одбор да донесе своју одлуку данас у суботу или у понедељак.

RIM, 10. Подпредсједник коморе Меда, на почетку јучерашње сједнице изјавио је, да је члановима коморе раздјелено мавјештај одборa за спољне послове о ратификацији сантамаргеретских конвенција, а иза тога је била отворена дебата. Орландов мавјештај напишавао је на дosta опозиције, па је један фашистички посланик оштро говорио, на што је Мусolini послao државног подсекретара да га умири. На концу је Орландов мавјештај примјеном веома гласова у мавјештају стоји, да се само ради о промедији већ ратификованог папалског уговора, који додуше Италији стеже слободу кретања, али да се он ипак мора узети као база. Не прихватити уговор не би било у интересу Италије, а примје споразума много не допринојети успостави добрих односа између обје државе. Комора ће вјеројатно до суботе на вечер овај споразум прихватити, па ће сједнице одgoditi до друге недјеље.

СУДИЈАК, 10. Сви талијански официри, који стапају по првима становима, добили су обавјештења да до конца фебруара оставе Сушак и пређу на Ријеку. Ово се доводи у везу са предстојећом евакуацијом III зоне.

Krunski Savjet.

BEOGRAD, 10. Pod predsjedanjem Nj. V. Kralja Aleksandra održan je jučer od 11 do 1 sat poslije podne u novom Dvoru Krunski savjet u prisustvu svih ministara izuzev dra. Ničića, koji je bolestan. Pretresala su se sva aktuelna pitanja spoljne i unutrašnje politike, нарочито да odnos s Italijom i ratifikacija santomarгеретских konvenција, te prilikom jutrvne bezbjednosti u Južnoj Srbiji. Ministri su referisali Kralju o položaju i mjerama. Kralj je izrazio želju, da se u Južnoj Srbiji uvede red i mir, па je u tome ministarski savjet preuzeo dužnost, da će energično preći na uvajanje bezbjednosti u ovim krajevima, čim bi se znatno podigao naš ugled u inostranstvu. Odnosno naš spoljne politike Kralj stoji na stanovištu, da sa svim susedima održavamo mir i prijateljske odnose do krajnjih granica mogućnosti.

Rad akcionog odbora.

BEOGRAD, 10. Sinoć je akcioni odbor Narodne radikalne stranke održao sjednicu, na kojoj se govorilo o toku izborne akcije. Referisano je i o zborovima u Bosni i Dalmaciji, koji su imali odličnog uspjeha. Potvrgnjene su razne kandidacije, o kojima su pojedine organizacije podnijele izvještaj glavnom odboru.

Dolazak austrijskog kancelara.

BEOGRAD, 10. Listovi javljaju da austrijski kancelar Seipel dolazi 28. ov. m. u Beograd.

Vojni pitomiči.

BEOGRAD, 10. Ministarstvo vojno i mornarice primiće na 10. marta 300 pitomaca u pješadijsku podolicarsku školu.

Izvještaj o lozanskoj konferenciji.

БЕОГРАД, 10. Jučer je Milan Rakic, tel naše delegacije u Lozani posjetio g. Pašića prije nego što se sastao krunski savjet. Rakic je u kratkim potezima iznio cijelu situaciju od otvorene lozanske konferencije do danas. U isto je vrijeme upoznao Pašića sa mišljenjima stranih delegacija i uticima, koje su oni ponijeli u svoje zemlje. O ovom je Pašić, prilikom krunskog savjeta, obavještio Kralja i prisutne ministre.

Otkrivena špijunska banda.

SUBOTICA, 10. Ovdje je policiji uspjelo ući u trag velikoj špijunskoj organizaciji, koja je vršila špijunazu u korist Madžarske. Glavni centar ove organizacije nalazio se u Osijeku i Sentu. Povodom ovog otkrića poapšen je veliki broj vigijenjih ličnosti.

Položaj u Rubru.

PARIZ, 10. Situacija se u Ruhru poboljšava. Rad postaje normalan. Mir vlada svugdje.

Bombardovanje Smirne.

CARIGRAD, 10. Saveznici prijete bombardovanjem Smirne ako Turci ostanu pri zahtjevu da se savezničke ratne luke udalje iz luke.

Komunistička zavjera.

RIM, 10. U Trstu je otkrivena komunistička zavjera. Zavjerenici su prema uputama Iz Moskve treball podići zajednički prevrat u Italiji i Kraljevinu SHS.

Francuska okupacija njemačkih luka.

LONDON, 10. Francuska vlada obavijestila je englesku, da će okupirati neke njemačke luke da proveđe kontrolu nad njemačkim uvozom i izvozom.

Kratke vijesti.

— U Trstu je bankrotirala firma Hacher i Kraus. Deficit iznosi preko 8 milijuna lira. Pošto su u tom firmom imali poslovnih veza neki novčani zavodi i firme u Zagrebu, to je min. fin. poslalo iz Beograda dva činovnika, da pregleđaju rad dotičnih zavoda. Firma Hacher radija je mnogo na obaranju dinara.

— U orient-expressu ukradeno je na putu od Bukurešta do Carigrada 84 komada zlata, u vrijednosti nekoliko milijuna franaka.

— Najstariji kćer talijanskog kralja prinčesa Jolanda zaručila se sa konjičkim kapetanom grofom Calvi de Bergolo.

— Japanski general Kuroki, jedan od najpoznatijih generala u rusko-japanskom ratu umro je.

— Francuska misli okupaciju proširi i na neke krujeve Bavarske.

— Čicerin je pred nekoliko dana stigao u Berlin.

— Kemal paša je izjavio, da se Turska ne boji Engleske, ali da se neće odlučiti na to, da stupi na skliški put.

— Engleska flota nalazi se spremna da otplovi put Carigrada.

Народни социјалисти.

Ma da se radiло да измеđu malih stranaka u Slovenskoj frakciji социјалистичке странке дође до уједињења i заједничког изласка na izbore, u tome se nije uspešlo.

Народне Социјалисте које су у Парлamentu bili заступљени u личностима гг. Держића и Бранднера u недељу су одлучиле да изађу самостално na izbore.

ДРОГЕРИЈА М. ПЕЦЕЉ И ДРУГ — ШИБЕНКИ —

НОВА ШТАМПАРИЈА
ШИБЕНИК

Штампарија је снабдјевана свим модерним
ћернским и латинским писменином, те првим
стројевима на електрични погон. — Прима на
варод све званичне у тговачке тiskанице, те
остале радије спадајуће у графичку струку.
Складиште тiskаница за српске православне
цркве и парохијске звонје. — Израдба браза и точка.

NOVA ŠTAMPARIJA
ŠIBENIK

Štamparija je snabđevana svim modernim
ćrtnim i latinskim pismeninom, te prvima
strojevima na električni pogon. — Prima na
varod sve zvanične u trgovачke tiskаницe, te
ostale radije spadajuće u grafičku struku.
Skladište tiskаницa za srpske pravoslavne crkve
i parohijska zvona. — Izradba brza i točka.

VULKANIZACIJA u KRANJU

ZASTUPSTVO ZA DALMACIJU U ŠIBENIKU

Stalno na skladištu:

pune gume po dimenziji.
 a) nove auto-pneumatičke i unutrašnje gume svih dimenzija svjetske tvrtke Metzeler;
 b) potpuno reparirane auto-pneumatičke i unutrašnje gume.

Reparatura:
popravak sviju vrsta auto-spo-
liašnijih i unutrašnjih guma

Špecialiteta: izradak novih protektora i to glatkih, dezini- ranih i okovanih.

KOMPLETNA GARNITURA ZA BICIKL 200 Din.

Cijene izvan konkurence!

Preporučuje se
ETAR SLJEPČEVIĆ
262, Ivančić Brodka.

262. ispod Realke

Ширите

„Далм. Радикал“

Generalni zastupnik

JOSIP JADRONJA - Šibenik.

Uspješno se oglašuje u „Dalm. Radikalu“

СРПСКА БАНКА д. д. у ЗАГРЕБУ

Основана године 1895.

ФИЛИЈАЛА У ШИБЕНИКУ (Обала)

Браојави : СРБАНКА.

Деоничка главница К 162,000,000. Резерве преко К 55,000,000. Улощи преко К 500,000,000.

ФИЛИЈАЛЕ: ДУБРОВНИК, КНИН,
НОВИ САД, (Централни Кредитни
Завод, као филијала Српске Банке),
СОМБОР, СПЛИТ, СУБОТИЦА,
МИТРОВИЦА.

Најповољније укамаћује улоге на уложне књижице и на текући рачун, те обавља све банковне и бераанске послове најкупантније. — Са свима је већим мјестима Европе у директној пословној вези, а тако исто и са Сјеверном и Јужном Америком.

АГЕНТУРА дубровачке филијале у ГРУЖУ

АФИЛИЈАЦИЈЕ: БЕОГРАД Подунавско
трговачко и акцијонерско друштво,
БОС. ШАМАЦ: СРПСКА БАНКА.

РОБНИ ОДИО: свих врста брашна, колонијала, француских боја прве врсте итд. Складиште у властитој кући. Цјеници на зачтјев бадава.